

KOULUVOILA

Kiusaamiseen ja väkivaltaan puuttumisen toimintamalli

Alle 15-vuotiaiden kiusaamisen ja väkivallan ennaltaehkäisy ja puuttuminen Kouvolassa

Yksittäinen riitatilanne

Koulun arjessa tapahtuva yksittäinen erimielisyys, joka sovitaan paikan päällä sen aikuisen toimesta, joka sattuu olemaan paikalla tai saa tapahtuneesta tiedon. Ei ole toistuvaa eikä aiheuta jatkotoimenpiteitä.

Kiusaaminen

Sanoin, teoin ja/tai elein tapahtuvaa pahan mielen tai kivun aiheuttamista toiselle, myös sosiaalisen median kautta. Tahallista ja toistuvaa samaan henkilöön tai ryhmään kohdistuvaa alistamista.

Häirintä

Vihamielistä, halventavaa, nöyryyttävää, ahdistavaa, seksuaalissävyytteistä tai muuta epäasiallista kohtelua, koskettelua tai puhetta.

Väkivalta

Tahallista fyysisen voiman tai vallan käyttöä tai sillä uhkaamista. Erotellaan yleensä henkiseen, ruumiilliseen ja seksuaaliseen väkivaltaan.

Rikollinen teko

Tarkoittaa tekoa, joka täyttää myös rikoksen tunnusmerkit. Rikolliseen tekoon voi syyllistyä alle 15-vuotias, joka on vahingonkorvausvelvollinen.

Ennalta ehkäiseviä toimia kiusaamiseen ja väkivaltaan alle 15-vuotiaiden osalta Kouvolassa

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Erityisenä painopisteenä lapsen ja perheiden hyvinvointi ja mielen hyvinvointitasapainoisen kasvun tukeminen. Kehittävä palaute, kasvatusyhteistyö huoltajien kanssa, avoin varhaiskasvatus, tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetteleminen, vanhemmuuden tukeminen, hyvinvointiryhmät, esiopetuksessa kuraattori- ja psykologipalvelut.

Perusopetus

Koulu, luokka, oppilas ja vanhemmat

Opiskeluhuollon palvelut, hyvinvointioppimisen suunnitelmat luokka-asteittain, kiusaamisen vastaisen työn vastuhenkilö, tuntiresurssi kiusaamisen vastaiseen työhön, järjestyssäännöt, monialainen asiantuntijaryhmä, KiVa koulu -ohjelma, tukioppilastoiminta, hyvinvointitutorit, vanhempainillat, ryhmätykset, arviointi- ja oppilaskeskustelut, poissaoloihin puuttumisen malli, tupakkatuotteisiin puuttumisen malli. Yhteisöllinen opiskeluhoito pyrkii vaikuttamaan koko kouluyhteisön hyvinvointiin.

Vanhemmat

Vanhemmilla on kasvatuksen kokonaisvastuu. Heillä on velvollisuus tukea ja huolehtia lapsen ja nuoren hyvinvoinnista sekä seurata koulun ja varhaiskasvatusyksikön tiedotteita. Vanhemmilta toivotaan yhteistyötä koulun henkilöstön ja toisten huoltajien kanssa.

Nuorisopalvelut

Koulunuorisotyö, erityisnuorisotyö, liikkuva nuorisotyö, Nupaku, turvallisemman tilan periaatteet, päihteettömät tilat ja tapahtumat.

Sosiaalipalvelut

Sosiaalityön asiakaspalvelu, perheiden sosiaalityö, perheneuvola, Nuorten Matala, lastensuojelu.

Muut toimijat

MLL, EET-poliisi, Kovat ry, Sovittelu, Pysäkki.

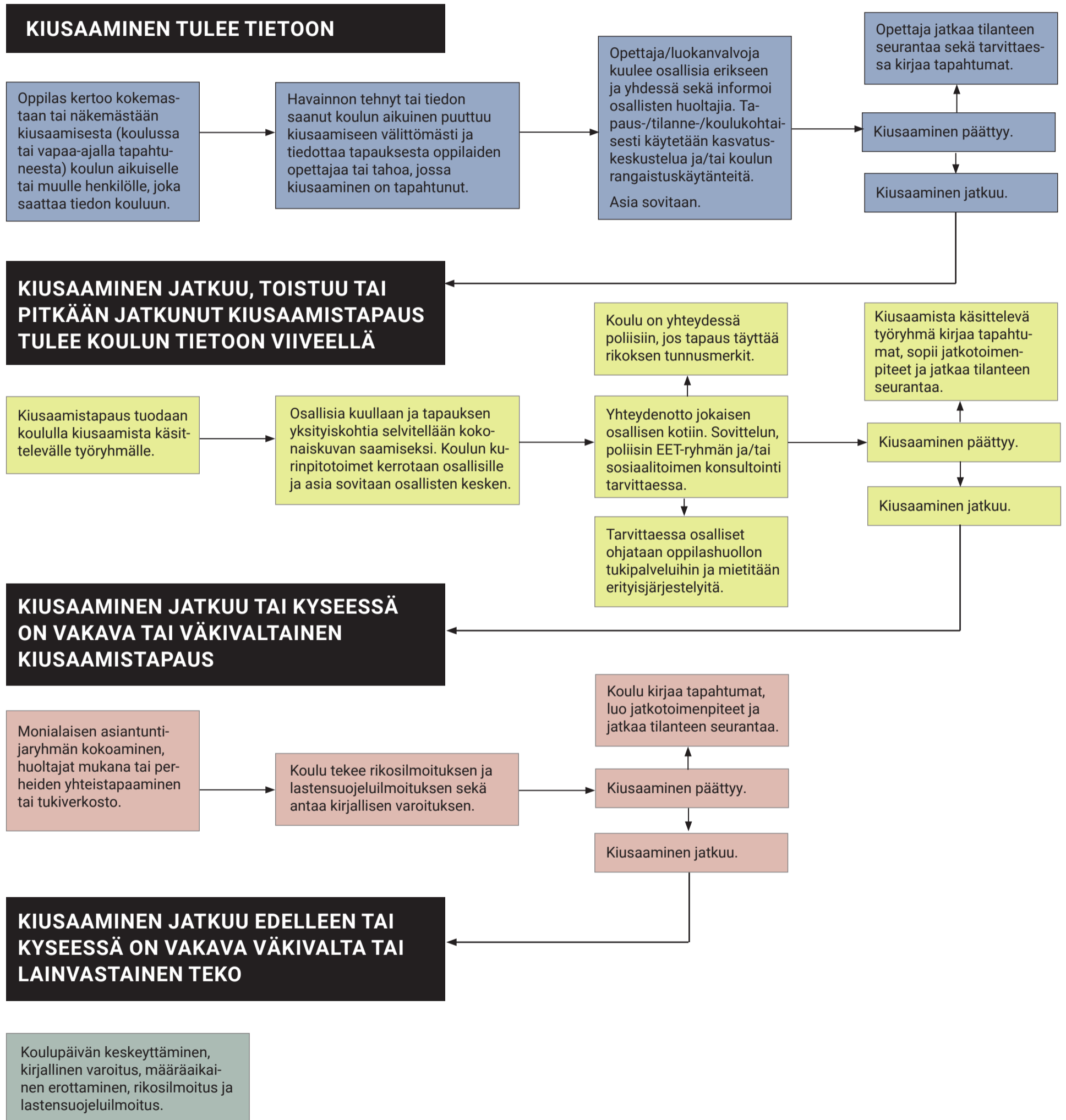
Materiaalit

Turvallisuusopas perheille, Mielen hyvinvoinnin käsikirja kouluille ja oppilaitoksille, Yhteiset toimintamallit -opas Kaakkois-Suomen kouluissa tapahtuvien rikosten tai rikollisten tekojen varalle, Lapsen mieli -kirja. Kirjastoissa tunnetaitokasseja varhaiskasvatuksen ja peruskoulujen yksiköille.

Sähköinen tuki

Kymenlaaksonperhekeskus.fi

Kiusaamiseen ja väkivaltaan puuttumisen toimintamalli Kouvolan peruskouluissa

Kiusaamiseen ja väkivaltaan puuttumisen toimintamallin jalkauttaminen ja seuranta

Kouluissa malliin perehdytään ja sen toteuttamista seurataan vuosittain rehtorin ja kiusaamisen vastaisen työn vastuuhenkilön johdolla. Opiskeluhuollon ohjausryhmä seuraa toimintamallin käyttämistä ja kerää tietoja sen toteutumisesta.

KiVa koulu-ohjelma toimii kiusaamisen vastaisen mallin runkona. Ohjelmaa toteutetaan Kouvolan perusopetuksessa laatusuosituksia seuraamalla. KiVa koulu-ohjelman tuloksellisuus perustuu kohta kohdalta systemaattiseen ohjelmakokonaisuuden noudattamiseen.

Toimintamallin jalkauttamisen aikataulua:

- 6.6.2024 rehtoreiden suunnittelupäivä sekä kasvatus- ja opetuslautakunta
- 7.8.2024 opettajien koulukohtainen VESO-päivä
- Elokuussa 2024 huoltajien tiedottaminen keskitetysti Wilman kautta
- Huoltajaillat lukuvuoden aikana
- 19.9.2024 vanhempainparlamentti, Kouvolan vanhemmat, Kovat ry
- Kaupungin yhteiset opettajien VESO-päivät
- Elokuussa 2024 sidosryhmät sekä lasten ja nuorten vapaa-ajan toimintaa järjestävät tahot
- Erilaiset monialaiset työryhmät ja verkostot

Tukea ja apua kiusatulle, kiusaajalle ja koko perheelle

Opiskeluhuollon palvelut

Kouluissa työskentelevät kuraattorit, psykologit, terveydenhoitajat ja lääkärit tukevat oppilaiden psyykkistä, sosiaalista ja fyysistä hyvinvointia. Tukea annetaan sekä oppilasryhmille että yksittäiselle oppilaalle. Yhteystiedot löytyvät Kymenlaakson hyvinvointialueen verkkosivuilta.

Erityisnuorisotyö

Erityisnuorisotyön tarkoituksena on ennalta ehkäisevästi vahvistaa nuoren yksilöllistä kykyä kasvaa ja kehittyä sekä tukea nuoren itsetunnon vahvistumista. Palvelusta nuori saa valmiuksia selviytyä elämänhallintaansa, kasvuunsa, sosiaaliin suhteisiin tai elämänlaatuun liittyvissä vaikeuksissa. Teemoina ovat mm. päihitteet, kaverisuhteet ja pelaaminen.

Yhteydenotot sähköpostilla erityisnuorisotyö@kouvola.fi

Lapsiperheiden sosiaalityö

Lapsiperheiden sosiaalityö tarjoaa palveluja ja tukitoimia perheille. Lastensuojelu tarjoaa lastensuojelulain mukaisia tukitoimia perheille. Tukitoimien tarkoituksena on auttaa ja tukea sekä lapsia että koko perhettä erilaisissa elämän tilanteissa ja haasteissa.

Alkutiimi antaa konsultaatiota ohjaus- ja neuvontapuhelimessa arkisin klo 8–15.30
puh. 040 488 4327

Hyvinvointitutor

Hyvinvointitutor toimii peruskouluissa ja hän on mielenterveystyön ammattilainen. Oman koulusi hyvinvointitutorin yhteystiedot löydät koulun omilta kotisivuilta.

Nuorten Matala

Nuorten Matala tarjoaa 13–17-vuotiaille matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa, hoidon ja tuen arviointia sekä nuoren ja perheen tarpeeseen vastaavia hoito- ja tukitoimia ilman lähetettä.

Soittoaika: ma, ke-pe klo 9–12
puh. 040 489 8246

Sovittelu

Sovittelussa osapuolet kohtaavat toisensa ja käsittelevät rikoksen tai riidan aiheuttamia haittoja sekä niiden hyvittämistä.

Sovitteluohjaaja Anne Antila
puh. 040 591 1718
anne.antila@sovittelu.fi

Perheneuvola

Perheneuvola antaa keskustelutukea perheille. Keskustelut ovat luottamuksellisia ja käynnit maksuttomia. Kokoamme sovitusti sekä läheisiä että eri tahojen auttajia verkostoksi perheen tueksi.

Perheneuvolan palvelunumero
05 220 6100, klo 9–14

Poliisi

Kaakkois-Suomen poliisin ennalta estävän toiminnan ryhmä, Kouvolan pääpoliisiasema, Vuorikatu 1
ennaltaestava.kaakkois-suomi@poliisi.fi

Sanna Lautamatti, puh. 0295 435 612
Janne Kyrönviita, puh. 0295 435 725
Matti Manninen, puh. 0295 435 474

Pysäkki

Väkivaltatyön palvelukeskus Pysäkki auttaa kaikkia lähisuhteissaan väkivaltaa kokeneita irtautumaan väkivallasta ja selviytymään kokemuksista. Autamme väkivallan kaikkia osapuolia: väkivaltaa kokeneita ja väkivaltaa käyttäneitä.

Vastaava väkivaltatyöntekijä,
puh. 044 3440246
Väkivaltatyöntekijät,
puh. 044 530 1550 tai 040 554 2917

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kaakkois-Suomen piiri

MLL tarjoaa kouluille kiusaamista ehkäiseviä toimia sekä vanhempainiltoja aiheesta. Lisäksi Selviydytään kiusaamisesta yksilö- ja ryhmämuotoista jälkihoitoa 12–21-vuotiaille kiusaamista kokeneille nuorille. Alan ammattilaisia koulutetaan tunnistamaan kiusaaminen ilmiönä ja miten auttaa kiusattuja.

Maiju Vesa, nuorisotoiminnan päällikkö
puh. 050 302 0269
majju.vesa@mll.fi